

Степанова О. С.,
здобувач вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент
Науковий керівник: Крайній В.О., к.е.н., старший викладач кафедри
економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВИХ ОСНОВ РОЗВИТКУ ГРОМАД

На розвиток певної території впливає багато факторів. Стрімкі темпи глобалізації світової економіки є одним із тих чинників, які суттєво впливають на формування нових тенденцій і закономірностей розвитку громад. Прояв цього критерію можна побачити, простеживши посилення ролі громад в економічному розвитку окремих територій і країн. Українська держава вже включена до переліку країн, суспільства яких зрозуміли та прийняли важливість інтересів громади та участі в місцевому розвитку. Для громад процес децентралізації та зміна засад самоврядування визначить новий рівень відповідальності за свій розвиток. Розгляд такої концепції розвитку громад призведе до їх перетворення з об'єкта управління на суб'єкт управління, а також з'явиться можливість самостійно забезпечувати власну спроможність до розвитку. Загалом громади беруть на себе відповідальність за планування свого розвитку та економічного добробуту в майбутньому. З огляду на такі перспективи місцеві територіальні органи влади повинні добре розуміти особливості сучасного розвитку та мати необхідні знання, інформацію, навички та досвід для подальшого забезпечення конкурентоспроможності своїх громад.

Сучасні моделі економічних процесів у різних країнах сформувалися під впливом відповідних об'єктивних і суб'єктивних факторів розвитку суспільства. У науці існує багато визначень моделі. Одним із них може бути таке: модель – штучно створений об'єкт у різноманітних формах (креслення, формула, схема), основною метою якої було відтворення якісних характеристик досліджуваного об'єкта, його сукупності зв'язків між складовими частинами цього об'єкта. Сама економіка є моделлю, але лише набагато складнішою. Економічні процеси, механізми управління та планування в економіці також можна описати за допомогою моделей. При цьому не слід змішувати економічні моделі та комп'ютерні або математичні моделі в економіці. Вони мають принципові відмінності. Економічні моделі мають набагато більш загальний характер, тоді як комп'ютерні та математичні моделі можуть бути використані в них для розв'язання більш вузьких, більш конкретних, прикладних проблем.

Сутність економічного моделювання полягає в такому моделюванні планово-аналітичних, організаційно-управлінських засобів економічної системи, які призводять до підвищення її ефективності. Метою економічного моделювання є побудова ефективних моделей економічних процесів.

Завданнями економічного моделювання є:

- підвищення ефективності організації;
- підвищення конкурентоспроможності продукції, що випускається;
- підвищення раціонального використання ресурсів, зниження затратоємності продукції;
- оптимізація зайнятості та підвищення продуктивності праці тощо [2, с. 71].

Концепція економічного розвитку громади відіграє ключову роль у формуванні ефективної стратегії розвитку, що дозволяє максимально використовувати потенціал громади, залучати інвестиції, стимулювати розвиток місцевого бізнесу та покращувати інфраструктуру.

Порядок утворення та організація діяльності громад визначається Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами, а також статутами територіальних громад. Правові засади організації та діяльності асоціацій органів місцевого самоврядування та їх добровільних об'єднань, їх взаємовідносини з державними органами та органами місцевого самоврядування визначаються Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» [1, с. 179].

Розробка науково обґрунтованої концепції економічного розвитку потребує комплексного підходу, який би враховував специфіку територіальних громад, особливості місцевих ринків, а також наявні соціально-економічні та природні ресурси. Ключовими аспектами такої концепції є визначення стратегічних напрямків розвитку, механізмів залучення інвестицій, розвитку інфраструктури та підтримки малого та середнього бізнесу.

Для забезпечення ефективного розвитку громад важливими аспектами на даний момент є: залучення інвестицій в економіку територіальної громади; розвиток малого та середнього бізнесу; соціально-економічні інновації.

Залучення інвестицій є ключовим елементом стратегії економічного розвитку територіальної громади, оскільки інвестиції сприяють створенню нових робочих місць, збільшенню виробничих потужностей, розвитку інфраструктури та покращенню якості життя населення. Розвиток малого та середнього бізнесу (МСП) відіграє ключову роль в економічному розвитку країн світу, будучи одним із основних джерел інновацій, створення робочих місць та соціальної стабільності. Соціально-економічні інновації відіграють вирішальну роль у формуванні сталої та інклюзивної економіки, покращуючи якість життя громад та сприяючи сталому розвитку. Ці інновації можуть включати нові бізнес-моделі, продукти, послуги чи підходи, які вирішують соціальні проблеми та водночас стимулюють економічне зростання [3].

Отже, важливим є застосування комплексного підходу до економічного розвитку територіальних громад, який враховує конкретні потреби та можливості кожної громади. Співпраця між урядом, приватним сектором, некомерційними організаціями та місцевими громадами є ключовим фактором успіху цього процесу.

Список використаних джерел

1. Бігун Р., Литвин В. Моделювання процесів розвитку територіальних громад. INFORMATION SYSTEMS AND NETWORKS. 2022. С. 173-186.
2. Капустян В.О., Мажара Г.А., Фартушний І.Д. Моделювання економіки: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 265 с.
3. Пронько Л.М., Затайдух К.Ю., Чорний Я.І. Економічний розвиток територіальних громад: сутність, особливості та стратегічні перспективи. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 59.